

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania C. w Ł.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
z udziałem zainteresowanych: M. P., H. W., A. P., B. P., K. C., A. D., R. G., T. H.,
D. J., P. J. i S. K.
o ustalenie podlegania ubezpieczeniu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 1 grudnia 2020 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 kwietnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącego na rzecz organu rentowego kwotę
240,00 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzjami z 28 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Ł. stwierdził, że H. W., A. P., B. P., K. C., A. D., R. G., T. H., D. J., P. J., S. K. i M. P. podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz zdrowotnemu w okresach i kwotach wskazanych w poszczególnych decyzjach, jako zleceniobiorcy u płatnika składek C.

Odwołujący się od tych decyzji K. B. zarzucił organowi rentowemu błędną kwalifikację prawną umów o dzieło, co skutkowało bezpodstawnym przyjęciem, iż

przedmiotowe umowy mają charakter umów zlecenia i w konsekwencji błędnym stwierdzeniem, że w/w zainteresowani powinni być objęci obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym u zleceniobiorcy.

Wyrokiem z 8 maja 2018 r., sygn. akt VIII U (...) Sąd Okręgowy w Ł. uznał, że skarżone decyzje organu rentowego były prawidłowe. Zdaniem tego Sądu, nie ulega wątpliwości, że kwestionowane umowy noszą cechy umowy o świadczenie usług, do których odpowiednio stosuje się przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.), a nie cechy umów o dzieło. Z tego też powodu przedmiotowe umowy podlegają obowiązkowi składowemu. W sytuacji, gdy w zakresie swoich kompetencji firma budowlana jest podwykonawcą prac na budowach i zawiera w ramach swej działalności umowy z pracownikami na wykonanie poszczególnych czynności na budowie na rzecz inwestora, to te ostatnie umowy nie mogą stanowić umów rezultatu, a tylko starannego działania. W tym zakresie Sąd Okręgowy oddalił odwołania jako niezasadne.

W apelacji płatnik składek zarzucił wyrokowi Sądu Okręgowego dokonanie błędnej kwalifikacji przedmiotowych umów i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę wszystkich zaskarżonych decyzji przez uznanie, że w/w zainteresowani nie podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresach wymienionych w każdej decyzji oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w kwotach obliczonych od każdej z połączonych spraw na podstawie norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od apelującego kosztów zastępstwa procesowego, tj. po 240,00 zł od każdej z połączonych spraw.

Wyrokiem z 26 kwietnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację, jako nie zasługującą na uwzględnienie oraz zasądził od C. w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Ł. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Sąd Apelacyjny zasadniczo podzielił argumentację Sądu Okręgowego, stwierdzając, że skoro przedmiotem umowy o dzieło jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, zdefiniowanego

przez zamawiającego w momencie zawierania umowy, a samo dzieło jest wytworem, który w momencie zawierania umowy nie istnieje, jednak jest w niej z góry przewidziany i określony w sposób wskazujący na jego indywidualne cechy, to sporne umowy nie mogą być w tych warunkach uznane za umowy o dzieło.

W skardze kasacyjnej z dnia 8 sierpnia 2019 r. skarżący zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z 26 kwietnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...) w całości i zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 627 k.c. przez jego niezastosowanie; art. 734 § 1 w związku z art. 750 k.c. poprzez błędne zastosowanie i art. 353¹ k.c. oraz art. 65 k.c. poprzez ich niezastosowanie. Skarżący twierdzi, że skarga jest oczywiście uzasadniona, zaś przedmiotowe umowy powinny zostać uznane jako umowy o dzieło. Skarżący wnosi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę pismem z dnia 28 sierpnia 2019 r. organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko oraz wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej, ewentualnie o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ nie jest ona oczywiście zasadna, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, tj. w kwocie 2.640,00 zł, tj. 11 x 240,00 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Według art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Jednocześnie w art. 398³ § 3 k.p.c. stwierdzono, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Powołanie się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁴ § 1 k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494; z 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli zatem przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” oraz przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). W judykaturze podkreśla się przy tym, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, w której oczywista zasadność skargi kasacyjnej miałyby polegać na naruszeniu przepisów procesowych, ponieważ, zgodnie z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., skargę można oprzeć

na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Skarżący musi więc wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), że kształtowały one lub współkształtowały (wadliwą) treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; z 24 października 2006 r., II PK 38/06, LEX nr 950620 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; z 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; z 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436).

Skarga nie spełnia zatem wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c., ponieważ nie przedstawiono argumentacji potwierdzającej, że w istocie skarga jest oczywiście uzasadniona.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący odwoływał się do poszczególnych fragmentów uzasadnienia faktycznego skarżonego wyroku, w których to fragmentach Sąd Apelacyjny przytaczał argumentację Sądu Okręgowego, poddaną następnie ocenie w postępowaniu apelacyjnym. Sąd Apelacyjny rozważył wszystkie zarzuty podniesione w apelacji, nie dopatrując się uchybień. W uzasadnieniu prawnym oceniono, że zeznania stron spornych umów uprawniały do sformułowania wniosku, iż przedmiotem umów było wykonanie konkretnej pracy „dobrej jakości”, nie zaś oceny samego rezultatu – co zostało szczegółowo opisane (wyrok, s. 68). Sąd Apelacyjny wyjaśnił również precyzyjnie, że ze względu na różnice w stanie faktycznym w sprawie nie znajduje zastosowania przywołany w apelacji wyrok Sądu Najwyższego z 25 października 2016 r., I UK 471/15 (LEX nr 2159125). Sąd podkreślił, że w rozważanym przypadku nie skonkretyzowano oczekiwanego indywidualnego rezultatu umowy, co implikuje brak możliwości poddania dzieła sprawdzianowi, czy zostało ono wykonane prawidłowo i zgodnie z indywidualnymi oczekiwaniami. Odnosząc przytoczone rozważania do argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, należy podkreślić, że wskazane w skardze wątpliwości dotyczące ważkości samodzielności przy wykonywaniu prac czy twórczego charakteru dzieła nie legły u podstaw skarżonego orzeczenia. Rozważania przedstawione w opisywanym wniosku stoją ponadto w sprzeczności z

poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z 2 października 2018 r., I UK 260/17 (OSNP 2019 nr 5, poz. 59). Sąd stwierdził wówczas, że ogólne określenie w umowie, że jej przedmiotem jest wykonanie czynności składających się na złożony proces technologiczny (np. wykonanie posadzki), bez doprecyzowania cech ostatecznego efektu realizowanych prac (np. przez odesłanie do projektu wykonawczego w zakresie właściwości, parametrów), wskazuje, że wykonujący te prace nie ponosi odpowiedzialności za ich rezultat rozumiany jako wykonanie dzieła zgodnie z zaprojektowanymi warunkami techniczno-technologicznymi i z tytułu wykonywania takiej umowy jako umowy o świadczenie usług podlega ubezpieczeniom społecznym. Należy podkreślić trafność wyrażonego wówczas stwierdzenia, iż czynności składające się na ciąg technologiczny i stanowiące jeden proces wykonawczy posadzki, to nie mogą być one kwalifikowane jako odrębne dzieła, jeśli ich rezultat jest identyfikowalny dopiero w ramach kompleksowej oceny całego procesu produkcyjnego pod kątem zgodności jego wyniku z projektem. W rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny trafnie ustalił kryteria oceny umów będących przedmiotem sporu i bezbłędnie zastosował je, formułując logiczny wniosek. Z powyższych względów należy podsumować, że w uzasadnieniu nie wykazano, iż w sprawie jest w jakikolwiek sposób uzasadniona, a tylko kwalifikowana forma tej zasadności uprawniałaby do przyjęcia jej do rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., postanowił odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 265 ze zm.) zasądza się od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 240,00 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu kasacyjnym.